

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ



# واژه‌نامه تخصصی اقتصاد

وحید محمدی

هلن (هاجر) مظفری شمسی

حامد صادقی

علیمراد شریفی



انشارات  
دانشگاه امام صادق علیه السلام

**عنوان:** واژه‌نامه تخصصی اقتصاد

**مؤلف:** وحید محمدی، هلن (هاجر) مظفری شمسی، حامد صادقی، علیمراد شریفی

**ناشر:** دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

**صفحه‌آرا و طراح جلد:** محمد روشنی

**ناظر نسخه‌پردازی و چاپ:** رضا دیبا

**چاپ و صحافی:** چاپ سپیدان

**چاپ اول:** ۱۳۹۹

**قیمت:** ۴۴۰/۰۰۰ ریال

**شمارگان:** ۱۰۰۰ نسخه

**شابک:** ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۸۲۳-۰

**فروشگاه مرکزی:** تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان فخررازی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، همکف، واحد ۳ و ۲  
**تلفن:** ۶۶۹۷۳۲۱۲

**فروشگاه کتاب صادق:** تهران: بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، ضلع شمالی دانشگاه

**صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵ • کد پستی: ۱۴۶۵۹۴۳۶۸۱ • تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲**

**E-mail: pub@isu.ac.ir • www.press.isu.ac.ir**

عنوان و نام پدیدآور: واژه‌نامه تخصصی اقتصاد / وحید محمدی ... [و دیگران].

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۵۲ص.

شابک: ۰-۸۲۳-۲۱۴-۶۰۰-۹۷۸

یادداشت: وحید محمدی، هلن (هاجر) مظفری شمسی، حامد صادقی، علیمراد شریفی.

موضوع: اقتصاد - واژه‌نامه‌ها

موضوع: زبان انگلیسی - واژه‌نامه‌ها - فارسی

شناسه افزوده: محمدی، وحید، ۱۳۶۹ -

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)

رده‌بندی کنگره: HB ۶۱

رده‌بندی دیویی: ۳۳۰/۰۲

شماره کتابشناسی ملی: ۶۲۲۴۶۴۳

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ،

فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی‌باشد.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

## فهرست مطالب

۷	.....	سخن ناشر
۹	.....	مقدمه
۱۳	.....	فصل اول: واژه‌نامه
۱۵	.....	A
۲۳	.....	B
۲۶	.....	C
۳۹	.....	D
۴۶	.....	E
۵۵	.....	F
۶۱	.....	G
۶۴	.....	H
۶۶	.....	I
۷۵	.....	J
۷۶	.....	K
۷۷	.....	L
۸۳	.....	M
۹۲	.....	N
۹۸	.....	O

---

۶ • واژه‌نامه تخصصی اقتصاد

---

۱۰۱.....	P
۱۱۲.....	Q
۱۱۳.....	R
۱۲۰.....	S
۱۳۳.....	T
۱۳۹.....	U
۱۴۲.....	V
۱۴۳.....	W
۱۴۶.....	Y
۱۴۶.....	Z
۱۴۷.....	فصل دوم: فرهنگ واژه‌های منتخب
۲۵۱.....	منابع

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَ سُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

فَضَّلْنَا عَلَيَّ كَثِيرًا مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ

(قرآن کریم. سوره مبارکه النمل / آیه شریفه ۱۵)

## سخن ناشر

رسالت و مأموریت دانشگاه امام صادق (علیه السلام) «تولید علوم انسانی اسلامی» و «تربیت نیروی درجه یک برای نظام» (که در راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله تعیین شده) است. اثرپذیری علوم انسانی از مبانی معرفتی و نقش معارف اسلامی در تحول علوم انسانی، دانشگاه را بر آن داشت که به طراحی نو و بازمهندسی نظام آموزشی و پژوهشی جهت پاسخگویی به نیازهای نوظهور انقلاب، نظام اسلامی، و تربیت اسلامی به عنوان یک اصل محوری برای تحقق مأموریت خویش بپردازد و بر این باور است که علم توأم با تزکیه نفس می تواند هویت جامعه را متأثر در مسیر تعالی و رشد قرار دهد.

از این حیث «تربیت» را می توان مقوله ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه های دانشگاه، در چهارچوب آن معنا می یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگون می سازد.

از سوی دیگر «سیاست ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست ها در گرو انجام پژوهش های علمی و بهره مندی از نتایج آن هاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش،

راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

**دانشگاه امام صادق (علیه السلام)** در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام‌عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

**معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (علیه السلام)** با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت **مکتب علمی امام صادق (علیه السلام)** را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (ان‌شاء‌الله)

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه

## مقدمه

برقراری ارتباط میان زبان‌های مختلف رایج دنیا یکی از اساسی‌ترین و ابتدایی‌ترین راه‌های کسب موفقیت در رشته‌های مختلف علمی است. رشته اقتصاد یا مجموعه علوم اقتصادی نیز از این قاعده مستثنی نیست و از آنجا که زبان انگلیسی به عنوان زبان رایج، مرسوم و مورد قبول اکثر مجامع معتبر علمی دنیا در اکثر رشته‌های تحصیلی می‌باشد؛ لذا درک و فهم مطالب و واژه‌های انگلیسی مختص این رشته به زبان فارسی برای دانشجویان، محققین و استادان محترم فارسی‌زبان از اهمیت بالایی برخوردار است. با توجه به اینکه در بین واژه‌نامه‌ها و فرهنگ‌های واژه مختلف زبان فارسی، کتب اندکی ویژه تعریف واژه‌ها و اصطلاحات انگلیسی مخصوص رشته اقتصاد به زبان فارسی در ایران وجود دارد، لذا جهت تکمیل و غنی‌تر شدن کتب مجموعه علوم اقتصادی، در این کتاب اقدام به نگارش واژه‌نامه و ایجاد فرهنگ واژه برای واژه‌های رشته علوم اقتصادی نموده‌ایم. هدف از نگارش این مطلب، آشنایی دانشجویان (بویژه دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد) و محققین رشته اقتصاد با واژگان تخصصی انگلیسی این رشته و درک و بیان این واژگان به زبان فارسی و نیز آشنایی کامل با پشتوانه و مفهوم برخی واژه‌های منتخب این رشته تحصیلی می‌باشد. پیش‌تر نیز کتاب‌هایی با این مضمون از جمله فرهنگ علوم اقتصادی توسط شادروان دکتر منوچهر فرهنگ، واژه‌نامه اقتصادی و برنامه‌ریزی توسط دکتر غلامعلی فرجادی و احمد جعفری صمیمی و فرهنگ واژگان اقتصاد ترجمه دکتر مهدی تقوی نگاشته شده

و به چاپ رسیده است. لکن گستردگی و حجم واژگانی که در این اثر معنی و تعریف شده و همچنین ساختار مطالب متفاوت از کارهای مذکور می‌باشد. این مجموعه در سه بخش کلی ارائه شده است؛ در بخش اول معانی فارسی واژه‌های لاتین تعریف شده است که اصطلاحاً واژه‌نامه گفته می‌شود. در بخش دوم، تعدادی از واژگان مهم که مرتبط با حیطه دانش عمومی علاقه‌مندان رشته اقتصاد می‌باشد بطور گسترده‌تری تشریح و تعریف گردیده است که اصطلاحاً این بخش، فرهنگ واژه نام‌گذاری شده است. در بخش سوم و پایانی نیز منابع مورد استفاده در این کتاب نگاشته شده است. همچنین، واژه‌ها و اصطلاحاتی که در بخش دوم (فرهنگ واژه) بطور گسترده‌تر تعریف شده‌اند، با علامت \* در بخش واژه‌نامه مشخص شده‌اند.

در بهمن ماه سال ۱۳۹۰ بود که از دانشگاه محقق اردبیلی (رشته مدیریت جهانگردی) به دانشگاه بوعلی سینا و رشته علوم اقتصادی تغییر رشته داده و به همدان انتقال یافتم. در ماه‌های آغازین شروع اولین ترم دانشگاهی ام بودم که هنگام فراگیری درس اقتصاد کلان از کتاب دکتر عباس شاکری، وجود تعداد بالای معادل لاتین کلمات اقتصادی در این کتاب توجهم را جلب کرد و با بررسی کامل کتاب متوجه شدم که اگر همه واژگان پاورقی موجود در کتاب دکتر شاکری را در یک دفترچه یادداشت بنویسم براحتی می‌توانم در صورت نیاز، با معادل لاتین کلمات تخصصی اقتصاد آشنا شوم. همین ایده نقطه شروعی شد برای نگارش یک واژه‌نامه و فرهنگ واژه انگلیسی به فارسی که مختص رشته علوم اقتصادی باشد که بعدها با وارد نمودن کلمات و اصطلاحات موجود در سایر کتاب‌های اقتصادی، دایره و حجم واژه‌ها گسترده‌تر گردید. پس از آن، ایده نگارش واژه‌نامه و فرهنگ واژه رشته اقتصاد را به محقق گرامی آقای حامد صادقی پیشنهاد دادم که از این پیشنهاد بسیار استقبال نمود و با راهنمایی‌ها و مشوق‌های گرم خود، بنده را در ادامه مسیر یاری نمود. در ادامه لازم می‌دانم، از سرکار خانم هلن مظفری شمسی که با حضور خود انگیزه و نیروی جدیدی برای تکمیل کتاب افزودند و نگارش بخش عمده‌ای از فرهنگ واژه را قبول زحمت نمودند، بطور ویژه تشکر نمایم. همچنین، از جناب آقای دکتر علیمراد شریفی، استاد برجسته گروه اقتصاد دانشگاه اصفهان که این نگاشته را مورد تأیید علمی خود قرار دادند و پیشنهاد اضافه کردن بخش فرهنگ واژه را ارائه نمودند، صمیمانه تشکر

می‌کنم. در پایان از سایر دوستان، اساتید و محققین عزیزی که ما را در نگارش این اثر یاری نمودند کمال تشکر و قدردانی را دارم. این اثر همچون سایر آثار علمی و پژوهشی بدون شک خالی از اشکال نمی‌باشد. لذا از اساتید محترم و دانشجویان عزیزی که کتاب را مطالعه می‌نمایند تقاضا دارم که پیشنهادات، انتقادات و اشکالات اثر را به آدرس ایمیل ذیل انتقال داده تا بتوانیم در ادامه اثری شایسته‌تر در اختیار دانشجویان و علاقه‌مندان مجموعه علوم اقتصادی قرار بدهیم.

وحید محمدی

(v.mohammadi@tfp.put.ac.ir)



## فصل اول: واژه‌نامه

---



## A

Abnormal profit	سود غیرنرمال، سود غیرطبیعی
Absolute income hypothesis	فرضیه درآمد مطلق*
Absolute level	سطح مطلق
Absolute real income of labor	مقدار مطلق درآمد حقیقی نیروی کار
Absolute risk aversion	ریسک‌گریزی مطلق
Absorption approach	روش جذب
Abstract	انتزاعی، چکیده
Abstract concepts and rules	مفاهیم و قواعد انتزاعی
Accelerating inflation	تورم شتابان*
Acceleration coefficient	ضریب شتاب
Acceleration principle	اصل شتاب*
Accelerator model	الگوی شتاب، الگوی شتاب‌دهنده
Acceptance region	ناحیه پذیرش
Accommodation and correlation	همراهی و همبستگی
Accumulation equilibrium condition	شرط انباشت تعادلی
Acquisition price	قیمت اکتیاعی یا بازاری
Active or casual role	نقش علی یا فعال
Active variable	متغیر فعال
Actual	واقعی، تحقق یافته
Actual (or proportional) demand	تقاضای تحقق یافته (یا تناسبی)
Actual and desired balances	ترازهای واقعی و مطلوب
Actual and potential output	محصول تحقق یافته و بالقوه

Actual change	تغییر واقعی (تحقق یافته)
Actual consumption	مصرف تحقق یافته
Actual future rate of inflation	نرخ آتی واقعی تورم
Actual investment	سرمایه‌گذاری تحقق یافته
Actual output	محصول تحقق یافته، تولید واقعی
Actual rate of growth	نرخ رشد واقعی (تحقق یافته)
Actual rationing	جیره‌بندی تحقق یافته
Actual real wage	دستمزد حقیقی تحقق یافته
Actual sum of all incomes	مجموع درآمدهای واقعی (تحقق یافته)
Actual wage	دستمزد واقعی (تحقق یافته)
Ad joint variable	متغیر وابسته
Ad valorem tax	مالیات بر درآمد کل، مالیات بر فروش، مالیات بر ارزش افزوده
Adaptive adjustment	تعدیل تطبیقی
Adaptive expectations	انتظارات تطبیقی*
Adaptive expectations approach	رویکرد انتظارات تطبیقی
Adaptive expectations model	الگوی انتظارات تطبیقی
Adding- up property	خاصیت جمع شدن
Additive form	شکل حاصل جمع، شکل تجمعی
Additive function	تابع جمع‌پذیر
Additive outlier data	داده خارج از محدوده تجمعی
Adjacent observations	مشاهدات مجاور
Adjugate or ad joint matrix	ماتریس الحاقی
Adjusted (from mean) sums of squares	مجموع مربعات تعدیل شده (از میانگین)

Adjusted coefficient of determination, Adjusted R2	ضریب تعیین تعدیل شده، $R^2$ تعدیل شده
Adjustment function	تابع تعدیل
Adjustment in inventory	تعدیل در موجودی انبار
Adjustment peg	میخکوب تعدیل شونده
Adjustment period	دوره تعدیل
Administered price	قیمت مدیریت شده
Administrative rationing	جیره‌بندی دولتی
Adverse incentive effect	اثر انگیزه بد
Adverse selection	انتخاب بد یا زیان‌بار
Adverse selection effect	اثر انتخاب بد
Adverse selection model	الگوی انتخاب نامناسب
Advertisement cost	هزینه تبلیغات
Advertising to sale ratio	نسبت تبلیغات به فروش
Advertising elasticity of demand	کشش تبلیغاتی تقاضا
After-tax price	قیمت بعد از مالیات
After-tax profit	سود پس از کسر مالیات
Aggregate consumption function	تابع مصرف کل
Aggregate demand (AD)	تقاضای کل
Aggregate disturbance	اختلال کل
Aggregate nominal net national income	درآمد ملی اسمی خالص کل
Aggregate physical output produced	کل محصول فیزیکی تولید شده
Aggregate supply (AS)	عرضه کل
Aggregate supply and demand model	الگوی عرضه و تقاضای کل

Aggregate supply curve	منحنی عرضه کل
Aggregation	جمع
Agio	صرف پول، بهره
Agreeing to disagree	توافق به عدم توافق
Akaike information criterion (AIC)	معیار اطلاعات آکاییک (AIC)*
Alien cofactors	هم عامل‌های بیگانه
All or nothing payment	پرداخت بصورت همه یا هیچ
Allen's elasticity of substitution	کشش جانشینی آلن
Allocation of resources	تخصیص منابع
Allocative efficiency	کارایی تخصیصی
Allocative equilibrium	تعادل تخصیصی
Allocative inefficiency	عدم کارایی تخصیصی
Almon approach	روش آلمون*
Almon polynomial lag	وقفه چند جمله‌ای آلمون
Alternative cost of production	هزینه فرصت تولید
Alternative hypothesis	فرضیه صفر، پوچ، تهی یا عدم
Alternative job search models	الگوهای مختلف جستجوی شغل
Alternative prospect	چشم‌انداز رقیب
Analogy principle	قاعده تمثیل
Analysis of covariance (ACOV) models	الگوهای آنالیز کوواریانس
Analysis of residuals	آنالیز پسماندها
Analysis of variance	آنالیز واریانس (تجزیه واریانس)
Analytical approach to macroeconomics	نگرش تحلیلی به اقتصاد کلان
Animal spirits	روح شرور حیوانی (روح حیوانی)*

Announce effect	اثر اعلام
Annual growth rate	نرخ رشد سالانه
Anticipated inflation	تورم پیش بینی شده
Anti-inflationary policy	سیاست ضد تورمی
Antitrust decisions	تصمیمات ضد تراستی
Antitrust policy	سیاست ضد تراست*
Antitrust regulations	مقررات ضد تراستی، مقررات ضد انحصاری
Application to international trade	کاربردهایی در تجارت بین‌الملل
Application to public finance	کاربردهایی از مالیه عمومی
Applied econometrics	اقتصادسنجی کاربردی
Appreciation	کاهش نرخ ارز، افزایش ارزش پول ملی
Arbitrage	آربیتراژ*
Arbitrary mark-up	اضافه قیمت دلخواه، قیمت مابه‌التفاوت دلخواه
Arc elasticity	کشش کمائی، کشش خطی
Arc elasticity of demand	کشش کمائی تقاضا
Arrow's impossibility theorem	قضیه عدم امکان آرو*
Arrow's sufficiency theorem	قضیه کفایت آرو*
Assembly process	فرایند مونتاژ
Asset	دارایی
Asset effects	اثرات دارایی
Asset holder's	نگهدارنده دارایی
Asset preferences	ترجیحات دارایی
Asset substitution effects	اثرات جانشینی دارایی

Assumption	فرض
Assumption of comparability	فرض قابل مقایسه بودن (قیاس‌پذیری)
Assumption of reflexivity	فرض انعکاس‌پذیری
Assumption of transitivity	فرض انتقال‌پذیری
Asymmetric	نامتقارن
Asymmetric cycle	چرخه نامتقارن
Asymmetric information	اطلاعات نامتقارن
Asymmetric information problem	مشکل عدم تقارن اطلاعات
Asymmetry	عدم تقارن
Asymptotic	مجانبی، مجانب
Asymptotic distribution	توزیع مجانبی، توزیع حدی
Asymptotic efficiency	کارایی مجانبی، کارایی حدی
Asymptotic mean	میانگین حدی
Asymptotic normality	نرمال مجانبی، نرمال بودن حدی
Asymptotic properties	خصوصیات حدی
Asymptotic unbiased	نااریب حدی
Asymptotic variance	واریانس حدی
Asymptotically	به‌طور مجانب، بطور حدی
Attenuation bias	اریب (تورش) تقلیلی، تورش میرایی
Auction market	بازار حراجی
Auctioneer	حراج‌کننده
Augmented Dickey-Fuller (ADF) test	آزمون دیکی - فولر تعمیم یافته (تلفیقی)
Augmented matrix	ماتریس تلفیقی
Augustine Cournot solution	راه‌حل کورنو*

Auto correlated	خودهمبسته
Auto correlated disturbances	خودهمبستگی جملات اخلاص
Auto covariance	خود کوواریانس
Auto covariance coefficient	ضریب خود کوواریانس
Auto regression	خود توضیحی، خود رگرسیون
Auto regression conditional Heteroscedasticity (ARCH)	واریانس ناهمسانی شرطی خود توضیحی
Autocorrelation	خودهمبستگی
Autocorrelation coefficient	ضریب خودهمبستگی
Autocorrelation function	تابع خودهمبستگی
Automatic stabilizers	تثبیت کننده‌های خودکار
Automatic Teller Machine (ATM)	دستگاه خودکار گویا (خودپرداز)
Automatic tendency to full employment	تمایل خودکار به سمت اشتغال کامل
Autonomous consumption	مصرف مستقل
Autonomous investment	سرمایه‌گذاری مستقل
Autonomous saving	پس انداز مستقل
Autonomous variable	متغیر مستقل
Autoregressive distributed lag (ARDL)	خود توضیح با وقفه‌های توزیعی
Autoregressive models	الگوهای خودتوضیحی
Autoregressive univariate	خود توضیح تک‌متغیره
Auxiliary regression	رگرسیون کمکی، رگرسیون معین
Available resources and technology	تکنولوژی و منابع موجود (در دسترس)
Average cost (AC)	هزینه متوسط
Average cost curve	منحنی هزینه متوسط

Average expenditure	متوسط مخارج
Average factor productivity	بهره‌وری متوسط عوامل تولید
Average factor cost of labor	هزینه متوسط نهاده نیروی کار
Average fixed cost (AFC)	هزینه متوسط ثابت
Average fixed cost of production	متوسط هزینه ثابت تولید
Average human capital	متوسط سرمایه انسانی
Average labor productivity	بهره‌وری متوسط نیروی کار
Average permanent income	درآمد دائمی متوسط
Average physical product of labor (APPL or APL)	متوسط تولید فیزیکی نیروی کار
Average product	تولید متوسط
Average product of labor	متوسط تولید (محصول) نیروی کار
Average propensity to consumption	میل متوسط به مصرف
Average propensity to save	میل متوسط به پس‌انداز
Average remaining life expectancy of the population	متوسط عمر باقیمانده انتظاری جمعیت
Average revenue	درآمد متوسط
Average total cost (ATC)	هزینه متوسط کل
Average unemployment benefit	متوسط حقوق و مزایای بیکاری
Average variable cost (AVC)	هزینه متغیر متوسط
Axiom	انگاره، اصل، حقیقت، اصل متعارف
Axiom of comparison	اصل مقایسه
Axiom of inconsistency	اصل غیرمتقارن، اصل ناسازگاری
Axiom of no satiation	اصل عدم اشباع‌پذیری
Axiom of transitivity	اصل انتقال‌پذیر یا سرایت‌پذیر، متعدی، رابطه ترجیحی متعدی

<b>B</b>	
Baby boom	مراحل اولیه رونق
Backward- rising supply curve	منحنی عرضه به سمت عقب صعودی
Backward-bending supply curve	منحنی عرضه به عقب برگشته
Backward-looking expectations	انتظارات گذشته‌نگر
Bad goods	کالای بد
Balance of payments (BP)	تراز پرداخت‌ها
Balance sheets	ترازنامه
Balanced budget	بودجه متوازن
Balanced budget multiplier	ضریب فزاینده بودجه متوازن (ضریب توازن بودجه)
Balanced full employment growth	رشد متوازن همراه با اشتغال کامل
Balancing item	عنصر توازن‌دهنده و تعدیل‌کننده
Bank account	حساب بانکی
Bank charge	کارمزد بانکی
Bank draft	حواله بانکی
Bank transfer	انتقال بانکی
Banking school	مکتب بانکداری*
Bank's note liabilities	تعهدات اسکناسی بانک
Bargaining power	قدرت چانه‌زنی
Barros model with public goods	الگوی بارو با کالاهای عمومی
Barter ratios	نسبت‌های تهاتری
Bartlett's homogeneity of variance test	آزمون همسانی واریانس بارتلت
Base year	سال پایه*

Basic demand price	قیمت پایه‌ای تقاضا
Basic model extended	الگوی پایه‌ای گسترش یافته
Basic supply price	قیمت پایه‌ای عرضه
Bayesian games	بازی بیزین
Bayesian statistics	آمار بیزین
Bayesian tradition	روش بیزین
Bayesian-Nash equilibrium	تعادل بیزین - نش
Behavioral equations	معادلات رفتاری
Bequest motive	انگیزه ارث
Bertrand model (solution)	الگوی (راه‌حل) برتراند
Best linear unbiased estimator (BLUE)	بهترین تخمین‌زننده خطی نااریب (بدون تورش)
Best quadratic unbiased estimator (BQUE)	بهترین تخمین‌زننده نااریب درجه دو
Best unbiased estimator	بهترین تخمین‌زننده نااریب (بدون تورش)
Bias	تورش، انحراف
Bias proportion	نسبت تورش
Biased technological change	تغییر فنی تورش‌دار
Big monetary aggregates	مجموعه‌های کلان پولی
Bilateral feedback causality	علیت یا جریان بازخورد دوطرفه
Bilateral monopoly	انحصار دوجانبه (دوطرفه) (خرید و فروش)، انحصار مضاعف
Bills of exchange	بروات مبادله
Binary dependent variable models	الگوهایی با دو مقدار برای متغیر وابسته
Binary variables	متغیرهای دوتایی

Black market price	قیمت بازار سیاه
Blackwell – Rao theorem	قضیه بلک ول - رانو*
Bond holdings	اوراق قرضه نگهداری شده
Bond wealth	ارزش دارایی اوراق قرضه
Bonds	اوراق قرضه
Bond's yield	درآمد بهره‌ای اوراق قرضه
Bonus	حق الامتیاز، حق مالکیت
Boom periods	دوره‌های رونق و بهبود اقتصادی
Bootstrapping techniques	روش‌های خودگردان‌سازی
Borrowed reserve	ذخائر قرض گرفته شده
Borrowed reserves	ذخایر قرض گرفته شده*
Bottleneck inflation	تورم ناشی از تنگنا
Box diagram	نمودار جعبه‌ای (مستطیلی)
BP curve	منحنی BP (منحنی تراز پرداخت‌ها)
Break even investment	سرمایه‌گذاری سر به سر
Break-even point	نقطه سر به سر*
Bretton woods conference	کنفرانس برتن وودز*
Breusch – pagon test	آزمون بروش - پاگان
Brouwer's fixed point theory	قضیه نقطه ثابت براور*
Budget constraint	محدودیت یا قید بودجه
Budget constraint line	خط محدودیت بودجه
Budget deficit (BD)	کسری بودجه
Budget line	خط بودجه
Budget map	نقشه بودجه
Budget space	فضای بودجه

Budget surplus (BS)	مازاد بودجه
Budgetary scale	مقیاس بودجه‌ای
Buffer stock function	کارکرد موج‌شکنی
Built-in stabilizer	تثبیت‌کننده خودکار
Bundling	یکجافروشی
Business confidence	اعتماد اقتصادی (کسب و کار)
Business cycles	چرخه‌های تجاری، چرخه‌های کسب‌وکار
Business environment	فضای کسب‌وکار، محیط کسب‌وکار
Business mergers	تبانی‌های تجاری
Buyer surplus	اضافه رفاه خریدار
Buyer's price	قیمت خریدار
<b>C</b>	
Cambridge cash balance equation	معادله تراز نقدی کمبریج*
Cambridge equation	معادله کمبریج
Capital – embodied technical progress	پیشرفت فنی تبلور یافته در سرمایه
Capital – output ratio (K / Y)	نسبت سرمایه به محصول (ضریب شتاب یا ضریب متوسط سرمایه)
Capital – using technological progress	پیشرفت فنی سرمایه‌بر (کار اندوز)
Capital account	حساب سرمایه
Capital account surplus	مازاد حساب سرمایه
Capital accumulation	انباشت سرمایه*
Capital asset pricing model (CAPM)	الگوی قیمت‌گذاری اموال (دارایی) سرمایه‌ای*
Capital base theories of economic growth	نظریات رشد اقتصادی مبتنی بر سرمایه

Capital deepening	بنیادی کردن سرمایه، تعمیق سرمایه
Capital equipment	تجهیزات سرمایه‌ای
Capital flow	جریان سرمایه
Capital formation	تشکیل سرمایه
Capital gain	عایدی سرمایه‌ای
Capital income	درآمد سرمایه
Capital loss	زیان سرمایه‌ای
Capital mobility	تحرك سرمایه
Capital per person ( $K / L = k$ )	سرمایه سرانه هر کارگر (نسبت سرمایه به نیروی کار)
Capital saving	سرمایه اندوز
Capital saving technical progress or labor deepening technology	پیشرفت فنی سرمایه‌اندوز (کاربر) یا تکنولوژی کاربر
Capital stock	موجودی سرمایه، انباره سرمایه
Capital stock growth	رشد موجودی سرمایه
Capital theoretic approach	روش (رویکرد) تئوریک سرمایه
Capital widening	گسترش سرمایه، تعریض سرمایه
Capital-labor ratio	نسبت سرمایه به نیروی کار
Cardinal measurement of utility	اندازه‌گیری عددی مطلوبیت
Cardinal utility	مطلوبیت عددی*
Cartel	کارتل*
Cartel marginal cost curve	منحنی هزینه نهایی کارتل
Cartel solution	راه‌حل (الگوی) کارتل
Cash flow	جریان وجوه نقد
Cash management	مدیریت وجوه نقد

Categorical variables	متغیرهای طبقه‌ای
Cauchy – Schwarz inequality	نامعادله کوشی - شوارتز*
Causality flow	جریان علّیت
Causation	علیت
Cause and effect relationship	رابطه مؤثر علّی و معلولی
Central limit theorem	قضیه حد مرکزی
Central observations	مشاهدات مرکزی
Centralized cartel	کارتل متمرکز
Certainty	اطمینان
Certificate of deposit	گواهی سپرده
Ceteris paribus	ثابت بودن سایر شرایط
Chain linked index	شاخص زنجیره‌وار
Chamberlin model	الگوی چمبرلین*
Chamberlin solution	راه‌حل چمبرلین
Change in business investment	تغییر در سرمایه‌گذاری کسب‌وکار
Change in demand	تغییر در تقاضا
Change in the quantity demanded	تغییر در مقدار تقاضا
Change in the quantity supplied	تغییر در مقدار عرضه
Changes in money income	تغییرات در درآمد پولی
Characteristic equation	معادله مشخصه، معادله مفسر
Cheap money	پول ارزان
Checkable deposits in commercial banks	سپرده‌های دیداری قابل برداشت موجود در بانک‌های تجاری
Cheque (Bre) = check (Ame)	چک

Cheque book	دسته چک
Chi – square test of significance	آزمون معنی‌داری کای-دو
Chi-square distribution	توزیع کای-دو
Choice structure	ساختار انتخاب
Choke price	قیمتی که تقاضا را صفر می‌کند
Chronological order	ترتیب تاریخی
Circular flow of economic activity	جریان مدور فعالیت اقتصادی
Circular flow of income and expenditure	جریان دایره وار تولید و درآمد
Circular flow of income and output	جریان دایره‌وار درآمد و محصول
Class income	طبقه درآمدی
Classical economists	اقتصاددانان کلاسیک*
Classical growth models	الگوهای رشد کلاسیکی*
Classical linear regression model	الگوی رگرسیون خطی کلاسیک
Classical microeconomic theory	نظریه کلاسیک اقتصاد خرد*
Classical model	الگوی کلاسیکی
Classical saving function	تابع پس‌انداز کلاسیکی
Classical supply curve	منحنی عرضه کل کلاسیکی
Classical theories of growth	نظریات رشد کلاسیک
Classical tradition	طریق (روش) کلاسیکی
Classical unemployment	بیکاری کلاسیکی*
Clay Investment	سرمایه‌گذاری انعطاف‌ناپذیر*
Clean floating	[نظام ارزی] شناور محض
Closed or open systems	سیستم‌های بسته یا باز

Coalition and monopoly	ائتلاف و انحصار
Coase's theorem	قضیه کوز*
Cobb-Douglas production function	تابع تولید کاب-داگلاس
Cobb-Douglas utility function	تابع مطلوبیت کاب-داگلاس
Cobweb cycle	چرخه تار عنکبوتی
Cobweb phenomenon	پدیده تار عنکبوتی*
Cochrane-ortcutt iterative procedure	روش (روند) تکراری کوکران - اورکات
Coefficient of adjustment	ضریب تعدیل
Coefficient of expectations	ضریب انتظارات
Coefficient of price elasticity	ضریب کشش قیمت
Coefficient of variation (CV)	ضریب تغییر
Coefficients of determination (CD)	ضریب تعیین
Coins and notes	سکه و اسکناس
Coinsurance	بیمه اتکایی
Co-integration	همگرایی
Collateral	وثیقه، تضمین، ضمانت
Collective bargaining	چانه‌زنی دسته‌جمعی
Collinearity	هم خطی
Collusion's solution (model)	راه حل (الگوی) تبانی یا سازش
Collusive agreements	توافق‌های سازشکارانه
Column vector	بردار ستونی
Combined income effects	اثرات ترکیب شده درآمد
Commercial bank	بانک تجاری
Commercial banking	بانکداری تجاری

Commercial papers	اوراق بازرگانی
Commodity	کالا، متاع
Commodity bundle	سبد کالا
Commodity classification	طبقه‌بندی کالا
Commodity market	بازار کالا
Commodity substitution bias	تورش جانشینی کالا
Commodity supply curve	منحنی عرضه کالا
Common factor	عامل مشترک
Common knowledge	دانش مشترک
Common knowledge of rationality	دانش عمومی راجع به عقلانیت
Community indifference curve	منحنی بی تفاوتی جامعه
Comparative static analysis	تحلیل ایستای مقایسه‌ای
Comparative static model	الگوی ایستای مقایسه‌ای
Comparative studies	مطالعات مقایسه‌ای
Compatible	سازگار، مناسب
Compensated demand function	تابع تقاضای جبرانی
Compensated income	درآمد جبرانی
Compensates demand curve (CDC)	منحنی تقاضای جبرانی یا منحنی تقاضای هیکس
Compensating of equalizing differential	تفاضل جبرانی یا برابر سازنده
Compensating variation	تغییر جبرانی
Competition	رقابت
Competitive market	بازار رقابتی
Competitive struggle	تقلاهای رقابت‌آمیز، مبارزه رقابتی

Competitiveness	رقابت‌پذیری
Complete information	اطلاعات کامل
Complete information game	بازی با اطلاعات کامل
Complete ordering axiom	اصل رتبه‌بندی کامل
Complete two – market model	الگوی کامل دو بازاری
Complimentary goods	کالا‌های مکمل یا تکمیلی
Composite error term	جزء خطای مرکب
Composite function	تابع مرکب
Composite goods	کالای مرکب
Composition of final output	ترکیب محصول نهایی
Compound lottery axiom	اصل موقعیت نامطمئن
Compound rate of growth	نرخ رشد مرکب
Compound rate of interest	نرخ بهره مرکب
Comprehensive index	شاخص جامع
Concave	مقعر
Conceptual approach	روش (رویکرد) مفهومی
Concession	امتیاز انحصاری
Condition index	شاخص شرطی
Condition number	عدد شرطی
Condition variance	واریانس شرطی
Conditional distribution	توزیع شرطی
Conditional expectation	امید شرطی
Conditional mean	میانگین شرطی
Conditional probability	احتمال شرطی
Conditional probability density function	تابع شرطی چگالی احتمال

Conditional strategy	استراتژی شرطی
Confidence coefficient	ضریب اطمینان
Confidence interval	فاصله اطمینان
Confidence region	ناحیه اطمینان
Conglomerate merger	ترکیب گردآوری شده
Consistency	سازگاری
Consistent estimator	تخمین زننده سازگار
Conspicuous consumption	مصرف تجملی
Constant cost industry	صنعت با هزینه‌های ثابت
Constant direct and Allen elasticity of substitution	کشش جانشینی ثابت آلن و مستقیم
Constant elastic regression models	الگوهای رگرسیون با کشش (ضرایب) ثابت
Constant elasticity function	تابع کشش ثابت
Constant elasticity model	الگوی کشش ثابت
Constant elasticity of substitution	کشش جانشینی ثابت
Constant elasticity of substitution production function (C.E.S)	تابع تولید با کشش جانشینی ثابت
Constant growth curve	منحنی رشد ثابت
Constant growth models	الگوهای رشد ثابت
Constant return to scale (CRS)	بازده ثابت نسبت به مقیاس
Constant utility	مطلوبیت ثابت
Constrained	مقید
Constrained "bliss point"	نقطه مطلوب مقید، نقطه سعادت مقید
Constrained disequilibrium	عدم تعادل محدود شده
Consumer	مصرف‌کننده

Consumer behavior	رفتار مصرف‌کننده
Consumer behavior analysis	تجزیه و تحلیل رفتار مصرف‌کننده
Consumer demand	تقاضای مصرف‌کننده
Consumer demand curve	منحنی تقاضای مصرف‌کننده
Consumer equilibrium	تبادل مصرف‌کننده
Consumer expenditure	مخارج مصرفی
Consumer Price Index (CPI)	شاخص قیمت مصرف‌کننده
Consumer surplus (CS)	مازاد مصرف‌کننده، ارزش اضافی مصرف‌کننده
Consumer's preferences for a lump sum subsidy over a per-unit subsidy	ترجیحات مصرف‌کننده نسبت به پرداخت یارانه یکجا در ازای هر واحد یارانه
Consumption	مصرف
Consumption basket	سبد مصرفی
Consumption contract curve*	منحنی قرارداد مصرف*
Consumption function	تابع مصرف
Consumption life cycle	چرخه زندگی مصرف
Consumption loan	قرض یا وام مصرفی
Consumption of capital (CCA)	مصرف سرمایه
Consumption path	مسیر مصرف
Consumption possibility set	مجموعه امکانات مصرفی
Consumption services	خدمات مصرفی
Contemporaneous correlation	همبستگی همزمان
Contestable –market theory	نظریه بازار قابل رقابت*
Contestable markets	بازارهای تهدیدپذیر
Contingency table	جدول وقوع احتمال

Contingent contract	قرارداد مشروط
Continuity axiom	اصل پیوستگی
Continuous	پیوسته
Continuous Probability density function (PDF)	تابع پیوسته چگالی احتمال
Continuous production function	تابع تولید پیوسته
Contract	قرارداد
Contract wage	دستمزد قراردادی
Contractionary fiscal policy	سیاست مالی انقباضی
Contractionary monetary policy	سیاست پولی انقباضی
Contractual agreements	توافقات قراردادی
Contractual payments	پرداخت‌های قراردادی
Contributions for social insurance	پرداخت به بیمه‌های اجتماعی
Control or policy purposes	مقاصد کنترل یا سیاست‌گذاری
Control variable	متغیر کنترل
Convergence in distribution	همگرایی در توزیع
Convergence in mean square	همگرایی در مجذور میانگین
Convergence in probability	همگرایی در احتمال
Convergent	همگرا
Convex	محدب
Convex production set	مجموعه تولیدی محدب
Cooperative behaviour	رفتار تعاونی
Cooperative economy	اقتصاد تعاونی
Cooperative game	بازی توافقی، بازی مبتنی بر همکاری، بازی همکارانه